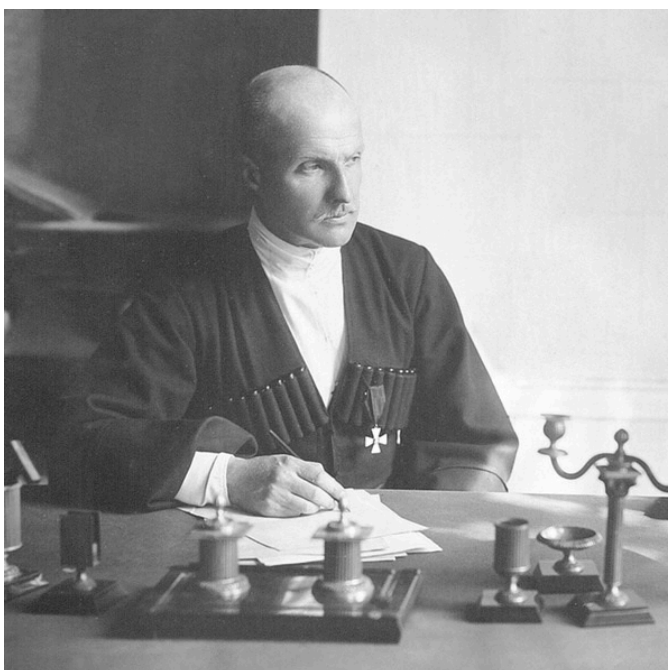

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗААУДИТОРНОГО
ВІДКРИТОГО ВИХОВНОГО ЗАХОДУ
НА ТЕМУ

«Життя в інтересах держави». До 150-річчя гетьмана Павла Скоропадського

Укладачі: ВІРА Воробйова, викладач
соціально-економічних дисциплін
Білгород-Дністровського морського рибпромислового
фахового коледжу, спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист,
НАТАЛЯ Смогла, викладач соціально-економічних
дисциплін Білгород-Дністровського морського
рибпромислового фахового коледжу, спеціаліст вищої
категорії

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦМК
обліково-фінансових і соціально-економічних дисциплін
Протокол № _____ від «__» _____ 2023 року
Голова ЦМК _____ НІНА Земляна

ЗМІСТ

1 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
2 СЦЕНАРІЙ ВІДКРИТОГО ВИХОВНОГО ЗАХОДУ	5
3 ВИСНОВКИ	12
4 СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ	13
РОЗДІЛ 2 НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ - СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	18

1 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасному світі в умовах глобалізації та стрімкого розвитку знань і технологій важливе значення набуває національне виховання молоді, спрямоване на збереження і підвищення інтелектуального, духовного потенціалу народу, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності Української держави на міжнародній арені.

Особистість формується впродовж всього життя, набуваючи життєво необхідних компетентностей, засвоюючи цінності національної та світової культури, долучаючись до різних сфер життєдіяльності – культури, науки, техніки, мистецтва. Це є необхідною умовою ствердження та досягнення успіху особистості в інформаційному суспільстві.

Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (Наказ МОН України від 6.06.2022 №527) визначає основні пріоритети формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей: повага до національних символів, активна участь у громадсько-політичному житті країни, верховенство права, повага до прав людини, готовності до природоохоронної діяльності, толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей, готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Сьогодні Україна переживає найважчі випробування за весь період незалежності. Повномасштабна війна, яку розпочала Російська Федерація 24 лютого 2022 року, спрямована насамперед проти української державності та має виразні риси геноциду українського народу, складовою якого є намагання знищити не тільки українців як політичну націю, а й українську історичну пам'ять і національну свідомість.

Одним із пріоритетних напрямків організації виховної роботи у Білгород-Дністровському морському рибпромисловому фаховому коледжі є національно-патріотичне виховання.

Особливістю реалізації проблеми формування національної свідомості здобувачів освіти, почуття національної гідності та гордості за свою Батьківщину є проведення позааудиторних виховних заходів.

Методична розробка висвітлює сценарій відкритого виховного заходу, присвяченого 150-річчю з дня народження П. П. Скоропадського, визначного українського державного і політичного діяча, воєначальника, гетьмана Української Держави.

Українська Держава (29 квітня – 14 грудня 1918 року), очолювана П. Скоропадським, була однією з форм української державності й одним з етапів національно-визвольних змагань.

Історики по-різному оцінюють постать гетьмана. Проте без знань про нього та період його правління неможливо сформувати вичерпне уявлення про Українську революцію 1917–1921 років, яка є важливою віхою в історії української державності.

А частина інституцій, створених в Українській Державі гетьмана Павла Скоропадського, продовжили свою роботу і є частиною культурного простору сучасної України.

Позааудиторний відкритий виховний захід проводиться у формі історичного журналу. Під час проведення виховного заходу використовуються відеоматеріали, мультимедійна презентація.

Відкритий виховний захід потребує ретельної підготовки здобувачів освіти, які готують окремі сторінки історичного журналу життя та діяльності П. Скоропадського: дитячі роки та освіта Павла Скоропадського, діяльність в роки Лютневої революції 1917 року, прихід до влади, формування органів державної влади, аграрна політика, розвиток промисловості та торгівлі, військова реформа, зовнішня політика, еміграційний період та останні роки життя П. Скоропадського. Розкриття цих питань супроводжується фотографіями, відеоматеріалами, що ілюструють підготовлені повідомлення здобувачів освіти.

Проведення такого заходу спрямовує виховну роботу здобувачів освіти на формування національно-культурної толерантності, почуття національної гордості за свою Батьківщину, національної свідомості, що набуває особливого значення в сучасних умовах збереження національної єдності і процвітання Української держави.

2 СЦЕНАРІЙ ВІДКРИТОГО ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Відео (Невідома Україна 0,15-2.32)

Ведучий (Стойко О) 15 травня виповнилося 150 років з дня народження гетьмана Павла Скоропадського – однієї з найбільш знакових постатей українських Визвольних змагань 1917-1921 років.

Ведуча (Губар О.) Сьогодні наш виховний захід присвячений цій видатній особистості української історії. Разом з вами ми перегорнемо сторінки історичного альбому визначного українського державного і політичного діяча, воєначальника, гетьмана Української Держави - Скоропадського Павла Петровича

Ведучий. Перші сторінки нашого історичного альбому присвячені дитячим рокам та освіті Павла Скоропадського.

Здобувач освіти 1 (Лебеденко Д.) Генеалогія козацького старшинського роду Скоропадських веде свій початок від першої половини XVII століття. Рід був пов'язаний з такими українськими старшинсько-шляхетськими родинами як Апостоли, Закревські, Кочубеї, Лизогуби, Лисенки, Милорадовичі, Полуботки, Розумовські, Тарновські та інші. Спорідненість з чотирма гетьманами пояснює його інтерес до козацтва, адже козацька історія - це була фактично персональна історія його роду.

Народився 15 травня 1873 року в німецькому місті Вісбадені, в родині офіцера армії Російської імперії Петра Скоропадського. Дитячі роки провів у родовому маєтку Тростянець Чернігівської губернії. У садибі Скоропадських була велика колекція предметів української старовини. У побуті родина дотримувалася старих українських звичаїв.

Освіту Павло розпочав у гімназії в Стародубі. Сімейні традиції вимагали, щоб юний Скоропадський пішов шляхом військовика. 1886 року Павло вступив до Пажеського корпусу в Санкт-Петербурзі, успішно закінчивши його в 1893 році. Молодого офіцера призначили на службу до Кавалергардського полку. Павло тимчасово виконував обов'язки командира ескадрону. За два роки він отримав призначення на посаду полкового ад'ютанта, у грудні 1897 року став поручником.

Військова кар'єра П. Скоропадського складалася вдало – молодий гвардієць отримував чергові звання. Але настав 1904 рік, а з ним і російсько-японська війна на Далекому Сході. Під час війни П. Скоропадський вирушив на фронт на чолі сотні Читинського козачого полку, а повернувся полковником і флігель-ад'ютантом, нагородженим золотою шаблею за хоробрість (1905 р.).

На початку Першої світової війни він був удостоєний Георгіївського хреста IV ступеня (1914 р.). Невдовзі отримав чин генерал-лейтенанта і був призначений командиром гвардійської кінної бригади, а згодом 8-го армійського корпусу.

Відео (Невідома Україна 5,02-10.06)

Ведуча. Наступні сторінки історичного альбому життя Павла Скоропадського висвітлюють буремні події, пов'язані з Лютневою революцією 1917 року.

Здобувач освіти 2 (Стойко О.) Коли відбулася Лютнева революція 1917 р., він командував 34-м армійським корпусом на Волині, який він українізував. Під його керівництвом корпус залишився чи не єдиною дисциплінованою і боєздатною частиною, яка стримувала наступ більшовицьких військ на Україну.

Секретаріат військових справ Центральної Ради призначив П. Скоропадського командуючим усіма українськими частинами на Правобережжі. До того ж генерал був і наказним отаманом Вільного козацтва, створення якого розпочалося влітку 1917 року.

Безлад, який панував у країні, викликав негативне ставлення до Центральної Ради з боку її союзників - німців та австрійців, які сподівалися, що цей уряд забезпечуватиме їх продовольством, а тому й підтримували його. Зростало незадоволення і селянських мас. За обставин, що склалися, громадськість почала схилитися до встановлення сильної влади.

Ведуча. Приходу до влади Павла Скоропадського присвячені сторінки історичного альбому, що презентує нам Лісова Анна

Здобувач освіти 3 (Лісова А.) 29 квітня 1918 р. за рішенням Всеукраїнського Хліборобського конгресу Україна була проголошена Гетьманською державою на чолі з Павлом Скоропадським.

В ніч на 30 квітня стався державний переворот. Прихильники гетьмана захопили майже всі державні установи. Переворот відбувся майже безкровно, мирно.

Це свідчить про те, що населенню України набридла анархія. Люди були зацікавлені в наведенні порядку, забезпеченні стабільності в економіці й суспільному житті. Внаслідок перевороту Центральна Рада була розпущена і в українських землях виникло нове державне утворення - гетьманат «Українська держава».

29 квітня гетьман звернувся з «Грамотою до всього українського народу», а також видав Закони «Про тимчасовий державний устрій України». Ці два документи стали правовою базою для створення Української держави.

Символом гетьманської влади став старовинний козацький герб «козак з мушкетом». 17 травня гетьман затвердив тризуб атрибутом військового одягу. Державна печатка була виконана Г. Нарбутом і поєднувала «козака з мушкетом» і тризуб.

Було затверджено також і новий опис прапора Української держави. Ним стало полотнище з синьої та жовтої горизонтальних смуг. Проте було змінено порядок розташування смуг (до Скоропадського синя смуга містилася знизу, жовта - угорі).

Ведучий. Багато уваги Павло Скоропадський присвятив формуванню органів державної влади. Цьому питанню також присвячені сторінки нашого історичного альбому

Здобувач освіти 4 (Губар О.) Відповідно до «Законів про тимчасовий устрій України», держава очолювалася гетьманом, державне управління здійснювалося призначуваним ним урядом. Гетьман проголошувався гарантом порядку і законності до виборів представницького органу влади - Українського Сейму. Україна мала стати державою із конституційною монархією.

Вищим керівним органом Української Держави стала Рада Міністрів – виконавча та законодавча влада одночасно. Гетьманський уряд був сформований на професійній основі. До нього Скоропадський намагався включити фахівців, які добре знали свою справу і готові були служити Україні.

8 липня утворили Державний сенат – вищий судовий орган. Його головою став Микола Василенко.

Формування Ради Міністрів доручили Миколі Василенку, який головував на перших засіданнях, але з 7 травня уряд очолив нащадок старовинного козацько-старшинського роду Федір Лизогуб. Віце-прем'єром і міністром народної освіти та мистецтва став Микола Василенко, фінансів – Антон Ржепецький, внутрішніх справ – Ігор Кістяківський, віросповідань – Василь Зіньківський, військових справ – Олександр Рогоза, шляхів сполучень – Борис Бутенко, охорони здоров'я – Всеволод Любинський, продовольства – Юрій Соколовський, юстиції – Михайло Чубинський (син автора слів гімну України), міністром закордонних справ – Дмитро Дорошенко. У кадровій політиці гетьман в значній мірі спирався на представників із української аристократії.

Ведуча. Діяльність Павла Скоропадського як Гетьмана Української Держави, була спрямована на встановлення стабільності та правопорядку в країні. Однією з вирішальних складових стало проведення аграрної політики, яку ми розглянемо на наступних сторінках нашого історичного альбому.

Здобувач освіти 5 (Крайносвіт О.) Прийшовши до влади, Павло Скоропадський розпочав проводити аграрну реформу. На місцях створювалися земельні комісії, регіональні управління хліборобства та державного майна. Вони вирішували питання про право на врожай 1918 р.

Великі землевласники з допомогою німецьких та австрійських військ почали відновлювати свою власність на землю і майно: на їх вимоги влада примушувала селян повертати не лише землю й реманент, а й відшкодовувати втрати, яких зазнали поміщики під час революції. Повернення їх в маєтки нерідко супроводжувалося масовим насильством. Німецька та австрійська воєнна адміністрація надавала в розпорядження поміщиків озброєні загони.

Водночас гетьманський уряд розробив аграрне законодавство й опублікував у липні 1918 р. «Проект загальних основ земельної реформи». Земельна реформа мала багатоступеневий характер. Низкою законодавчих актів передбачалося реалізувати такі принципи: відповідальність за перетворення брав на себе уряд; створення Державного земельного фонду; продаж земельних ділянок малоземельним господарям; створення дрібних, але економічно міцних господарств; забезпечення ефективної роботи цукрової промисловості як базової галузі України; удосконалення сільськогосподарського кредитування.

8 червня 1918 р., було схвалено закон, згідно з яким Державний земельний банк дістав необмежене право придбання земель для їх продажу селянам. Розмір приватного землеволодіння не повинен був перевищувати 25 десятин.

У жовтні було засновано Вищу земельну комісію, яку очолив сам Павло Скоропадський. Посилена увага глави держави до аграрного питання в цей час пояснювалася тим, що опісля жнив 1918 р., передбачалося розпочати перерозподіл землі для того, щоб у 1919 р., кожний господар працював уже на власній землі.

На початку листопада було ухвалено законопроект, який регулював процес викупу Державним земельним банком надлишкових площ у землевласників та їх подальшого розподілу між селянами. Однак провести в життя задуми уряду не вдалося.

Ведучий. Не менш важливу роль для стабілізації економічного життя в країні мав розвиток промисловості та торгівлі. Цій реформаторській діяльності Павла Скоропадського присвячено подальші сторінки нашого історичного альбому.

Здобувач освіти 6 (Гросу М.) На час приходу до влади П. Скоропадського промисловість перебувала у жалюгідному становищі. Відтік іноземного капіталу після революції, початок військових дій в Росії, соціально-політична нестабільність на теренах України спричинили її занепад.

23 квітня 1918 р. була підписана економічна угода між Українською Народною Республікою, Німеччиною та Австро-Угорщиною. Головний тягар виконання цього договору з боку України ліг на гетьманський період. Згідно договору на 1918/19 господарський рік уряд Української держави надав право вивезти не менше 100 млн. пудів хліба, худоби до 11 млн. пудів (живої маси), овець - 300 тис. голів, птиці - 2 млн. голів, до 400 тис. пудів сала, масла, сиру, 2,5 млн. пудів цукру, а також багато іншого продовольства та промислової сировини.

Але при цьому план вивезення з України сировини та продовольства не був виконаний. Політика уряду, розруха на транспорті і протидія населення - ось далеко не повний перелік причин цього. План був реалізований лише на 20%.

За таких умов уряд вимушений був запровадити державне фінансування фабрик і заводів, залучаючи до співпраці вітчизняних підприємців та інвесторів. Гетьман зауважував, що «тільки розвиток на Україні промисловості в зв'язку з ... аграрною реформою ... здатні були витворити порядок в народних масах, що вимагають права на краще життя.» Задля стабілізації промислового виробництва ліквідовано робочий контроль на виробництві, заборонено страйки і встановлено 12-годинний робочий день. Налагодилася також робота залізничного транспорту завдяки ремонту локомотивів, відновленню залізничних колій та мостів.

Успішно функціонувала реформована банківська система. Був утворений Український державний банк. Запроваджена ще з ініціативи УЦР грошова одиниця гривня залишалася стабільною. Наприкінці вересня 1918 р. запрацювала митна служба та були відкриті прикордонні пропускні пункти. Ці заходи сприяли стабілізації економічної ситуації загалом.

Ведуча. Особливої уваги заслуговує національно-культурна політика Павла Скоропадського, яка залишила пам'ять про нього, як гетьмана–українізатора. Її ми розглянемо на наступних сторінках нашого історичного альбому.

Здобувач освіти 7 (Стойко О.) Найбільших успіхів П. Скоропадський досяг у сфері національно-культурної політики, бо тут він мав певну свободу дій. Метою гетьмана було створення умов для національно-культурного відродження України.

Гетьман намагався за короткий строк націоналізувати державний апарат, все діловодство вести державною мовою. В усіх установах і частинах організував курси українознавства. Проводилась також українізація загальноосвітньої школи. У травні 1918 р. було засновано близько 50 нових українських шкіл, а в серпні ухвалено закон «Про обов'язкове вивчення української мови та літератури, а також історії та географії України в усіх середніх школах».

Восени 1918 р. в Україні налічувалося 150 українізованих гімназій, а для незаможних учнів цих гімназій затверджувалось 350 іменних стипендій - імені Г. Сковороди, Т. Шевченка, І. Франка та інших письменників та діячів культури.

Поряд з існуючими університетами засновувалися нові - українські (перші - у Києві та Кам'янці-Подільському). У Київському, Харківському й Одеському російськомовних університетах почали працювати кафедри української мови, літератури, історії і права.

У листопаді 1918 р. відкрилася Українська Академія наук.

У серпні 1918 р. було організовано Національну бібліотеку, в якій збиралися всі пам'ятки духовного життя українського народу - як рукописні, так і друковані. Засновувались Національний архів України, Національна галерея мистецтв, Історичний музей, Український національний театр під керівництвом П. Сакаганського, «Молодий театр» Л. Курбаса тощо.

Відео (Непрощені 32,19-34,40)

Ведучий. Ми вже знаємо з вами, що гетьман Павло Скоропадський був старовинного козацького роду, професійний військовий, тому первинною і найважливішою задачею для нього було створення потужної національної армії. Ця реформа висвітлена на наступних сторінках нашого історичного альбому.

Здобувач освіти 8 (Дейкалюк В.) 20 травня 1918 р. був призначений військовий міністр генерал Рогоза. Уже в червні розпочалося впровадження в життя плану формування регулярної української армії. Вона мала складатися з 8 армійських корпусів, загальною чисельністю 300 тис. чоловік. Гетьман затвердив структуру та командування військових корпусів.

Нові військові частини створювались через реорганізацію вже існуючих та на базі військових частин Румунського та Південно-Західного фронтів. Планувалося, що в армії будуть різні роди військ: кавалерійські дивізії, ескадрильї, залізничні частини та ін.

Формувати армію Скоропадський планував на класовій основі. Її ядро мав становити козацький стан, бо саме козаччина, на думку гетьмана, уособлює цвіт української нації. 16 жовтня 1918 р. своїм універсалом гетьман відродив козацтво у

всіх місцях його історичного існування. Через 2 тижні козацькі лави налічували майже 50 тис. козацьких родин. Проте здійснити цей план гетьману не вдалося, бо заможні селяни віддавали перевагу загонам для боротьби з повстанським рухом, ніж регулярному війську.

11 листопада 1918 р. завершилося формування українського Чорноморського флоту. Він складався з 3 бригад лінійних кораблів, 1 бригади крейсерів, 3 бригад гідрокрейсерів, дивізії міноносців, 22 підводних човнів. Цей процес був перерваний інтервенцією флоту Антанти, який у листопаді 1918 р. окупував Севастополь, Новоросійськ, Одесу, Миколаїв, Херсон, захопивши усі кораблі.

Отже, гетьманський уряд доклав чимало зусиль для створення регулярної армії і флоту, але втілити план не вдалося. Загальна чисельність збройних формувань не досягала 65 тис. чоловік.

Відео (Непрощені 36,30-37,37)

Ведуча. Авторитет держави залежить від проведення правильної зовнішньої політики, і з наступних сторінок нашого історичного альбому ви переконаєтесь, що міжнародна політика Павла Скоропадського в недовгий період його гетьманування була на високому рівні

Здобувач освіти 9 (Губар О.) Активну політику проводив гетьман Скоропадський на міжнародній арені. Створене міністерство закордонних справ очолив Д. Дорошенко - відомий історик. Під його керівництвом було визначено три напрямки зовнішньої політики Української держави:

1 Встановлення дружніх відносин з країнами Четверного союзу - Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією, Туреччиною.

2 Розв'язання спірних територіальних проблем з сусідніми державами.

3 Встановлення дипломатичних відносин з нейтральними державами. Виконання цих напрямків політики мало забезпечити мир і захистити суверенітет України.

Дізнавшись, що Центральна Рада на переговорах у Бресті відмовилася від Криму, Скоропадський сказав: "Україна не може існувати без Криму - це буде якийсь тулуб без ніг".

І, ставши гетьманом України, він домогся повернення півострова до складу України на правах автономії.

14 листопада 1918 р. гетьман наважився на відчайдушний крок: оголосив грамоту про федеративні зв'язки з найбільшовицькою Росією. Цим кроком П. Скоропадський сподівався перехитрити як союзників, так і проросійські сили в Україні і таким чином зміцнити незалежність України ще до того, як Росія позбудеться більшовиків. Проте допомоги від Антанти та проросійських сил гетьман так і не дочекався. 13 грудня 1918 р. він був змушений зректися влади.

Відео (Непрощені 27,08-28,00, 39,05-41,33)

Ведучий. Заключні сторінки нашого історичного альбому присвячені еміграційному періоду та останнім рокам життя Павла Скоропадського –гетьмана Української Держави

Здобувач освіти 10 (Лісова А.) Після зречення влади, Скоропадський із родиною перебрався до Берліна, потім до Швейцарії, зрештою оселився в м. Ванзее поблизу Берліна. Вже 1920 року Павло Скоропадський повертається до активного політичного життя, очолює новий гетьманський рух.

Завдяки зусиллям Скоропадського, філії гетьманського руху з'являються не лише в Австрії та Німеччині, а й у Чехословаччині, Франції, Канаді, США, на західноукраїнських землях (Польща). Крім того, заходами Павла Петровича, 1926 року в Німеччині засновується Український науковий інститут при Берлінському університеті, що зіграв велику роль у розвитку української науки та культури.

Передбачаючи неминучу війну в Європі, Павло Скоропадський 1939 року відправив свого сина Данила до Англії з метою гарантування продовження існування гетьманського руху на випадок перемоги антигітлерівської коаліції.

І хоча гетьман не підтримував нацизм, він змушений був «лояльно» ставитися до нього. Але, незважаючи ні на що, Скоропадський завжди відстоював перед офіційними колами Рейху й серед громадськості інтереси українців. Наприклад, коли угорські війська окупували в 1939 році Карпатську Україну, гетьман виступив у оборону її незалежності. Заходам Павла Скоропадського завдячують звільненням з німецьких концтаборів Степана Бандери, Андрія Мельника, Ярослава Стецька та ін.

Протягом 1938-1941 років Скоропадський намагався згуртувати всі українські сили в діаспорі. Він не поділяв надій деяких угруповань емігрантів, що німці відновлять українську державність.

Відео (Непрощені 0,57-2,43)

Ведучий. Отже, сьогодні вашій увазі було представлено історичний альбом життя та державотворчої діяльності останнього гетьмана України Павла Петровича Скоропадського, якому в цьому році виповнилося 150 років з дня народження

Ведуча. Внаслідок державного перевороту 1918 р. було усунуто УЦР і проголошено владу гетьмана П. Скоропадського. Внутрішньополітична діяльність гетьмана була спрямована на позитивні зміни й заходи, які стабілізували політичне, економічне та культурне становище тогочасної України. Проте втручання зовнішніх сил не дало можливості гетьману завершити реформаторські починання, і тому не здобули необхідної підтримки широких мас.

Ведуча. Зовнішньополітичний курс Української Держави сприяв її міжнародному визнанню й налагодженню відносин з іншими країнами. Проте на нього, як і на ситуацію в Україні загалом, негативно впливала залежність від Центральних держав, що зазнали поразки в Першій світовій війні.

Відео (Невідома Україна 24,47-25.50)

3 ВИСНОВКИ

Під час позааудиторної роботи викладач створює найбільш сприятливі умови для розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти, використовуючи інноваційні педагогічні технології.

Одним з складових елементів позааудиторної роботи є проведення виховних заходів в різних формах, що покликані забезпечити можливості формування творчої гармонійно розвиненої особистості, здатної до продуктивної висококваліфікованої праці на благо своєї країни. Позааудиторні виховні заходи дозволяють більш ефективно сформувати компетентності здобувача освіти, що є необхідною умовою підготовки конкурентоспроможного фахівця.

В сучасних умовах в закладах освіти традиційні методи поєднуються з нестандартними формами та методами, використання яких в виховній роботі створює широке поле реалізації співтворчості викладача і здобувачів освіти, отримання більш глибоких знань з навчальної дисципліни, можливості прояву самостійності, самореалізації особистості.

Заклади фахової передвищої освіти мають здійснювати не тільки підготовку якісних фахівців, а й формувати у здобувачів освіти високу культуру, гуманістичний і демократичний світогляд, високі моральні якості, виховувати їх громадянами - патріотами, інтелігентами, забезпечувати національно-патріотичне виховання молоді.

Національно-патріотичне виховання молоді здійснюється з набуттям незалежності України, і за сучасних умов, коли наша держава охоплена широкомасштабною агресією Російської Федерації, набуває безумовного значення. Воно повинно стати фундаментом становлення світогляду молодої людини, незалежно від її етнічного та соціального походження. Без національного виховання людина стає відірваною від морального, соціального і духовного сприйняття, світогляду нації, оточуючого середовища. Тому національно-патріотичне виховання є найважливішою складовою виховного процесу, що реалізується в тому числі й через проведення виховних заходів.

4 СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ

- 1 Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії : Всеукраїнська наук. конференція, 19–20 травня 2008 р. / відп. ред. В. Ф. Верстюк. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 320 с.
- 2 Главацький М. В. Павло Скоропадський / М. В. Главацький. - К. : КМ-БУКС, 2016. - 144 с. : іл. - (Творці державного престижу).
- 3 Горяга О. В. Павло Скоропадський: людина, політик, патріот / О. В. Горяга // Павло Скоропадський та його державотворча діяльність : зб. матеріалів наук.-метод. круглого столу [Електронний ресурс] / ред. кол. : Х. Н. Бехруз, Н. В. Єфремова, Т. Ю. Іванійчук ; Національний університет «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 20 листоп. 2020 р.). – Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2020. – С. 6-9.
- 4 Кралюк П. 150 років від дня народження Павла Скоропадського: чому Україні важливо осмислити спадок гетьмана – 10 травня 2023. // <https://www.radiosvoboda.org/a/skoropadskyy-yuviley-istorychni-uroky-znachennya/32402996.html>
- 5 Ніколаєнко Є. Р. Державна політика П. Скоропадського з питань розвитку науки та культури / Є. Р. Ніколаєнко // Павло Скоропадський та його державотворча діяльність : зб. матеріалів наук.-метод. круглого столу [Електронний ресурс] / ред. кол. : Х. Н. Бехруз, Н. В. Єфремова, Т. Ю. Іванійчук ; Національний університет «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 20 листоп. 2020 р.). – Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2020. – С. 32-37.
- 6 Реєнт, О. П. Усі гетьмани України : легенди, міфи, біографії / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. - Х. : Фоліо, 2007. - 415 с. - (Історичне досє).
- 7 Савченко В. А. Павло Скоропадський / В. А. Савченко. - Х. : Фоліо, 2015. - 64 с.
- 8 Скоропадський, П. Спомини / П. Скоропадський. – К. : Україна, 1992. – 112с.
- 9 Яневський Д. Б. Проект "Україна". Грушевський. Скоропадський. Петлюра : таємна історія української державності / Д. Б. Яневський. - Х. : Прапор, 2012. - 921 с.
- 10 Відеоматеріал. Павло Скоропадський. Біографія. Цікаві факти. // <https://www.youtube.com/watch?v=JqknHoW0QAs&t=1s>
- 11 Відеофільм. Непрошені. Павло Скоропадський. // <https://www.youtube.com/watch?v=IKPgRRSNzqU>
- 12 Відеофільм. Невідома Україна. Павло Скоропадський. // <https://www.youtube.com/watch?v=T2KLU2A3RIM>